

Historické ohlédnutí

Obsah	strana
Historické ohlédnutí	1-2
Zapálení svíčky	2
Návštěva zástupců Ecolabu	2-3
Světový den diabetu	3
Zprovoznění pavilónu T	4
Boccia – sport bez bariér	4
STOP dekubitům	5
Výběr z 9. Rady Ředitele	6
Setkání s parasportovci	6-7
Světový den polykání	7
Personální oddělení	8
Tipy na prosincové akce	8

Vzpomínka na MUDr. Františka Hamzu, dětské pacienty a zaměstnance tehdejšího Sanatoria

Místní hřbitov založil MUDr. Hamza roku 1903. V jeho jihozápadní části byly pak v první polovině 20. století pohřbívány děti – pacienti Zemského ústavu, kteří z různých důvodů nemohli být převezeni ke svým rodinám. Každoročně v den Vzpomínky na zemřelé pokládaly děti na pomníčky bílé chryzantémy, vypěstované v ústavním zahradnictví, které se nacházelo v místě dnešní Ortopedické protetiky.

Dnes je zde podle dostupných matričních záznamů přibližně 168 dětských hrobů, z nichž mnohé jsou pouhým torzem původních náhrobků,

bez jmen či s nečitelnými nápisy. Péčí Hamzovy léčebny však získala tato část hřbitova důstojné prostředí pietního místa, vymezené nízkým stálezeleným plůtkem.

Dominantním prvkem prostoru je pískovcová socha Ježíše Krista s dítětem od Josefa Reila. Na podstavci je vytesán nápis z Evangelia: „Právě tak je vůle vašeho nebeského Otce, aby nezhynul jediný z těchto maličkých.“ Socha stojí na podstavci tvarovaném jako skalisko a dodává místu jedinečnou atmosféru ticha a naděje.

Josef Reil (1866–1935) byl klíčovou postavou v kamenném sochařství v regionu Chocně a okolí. Pomník Karla Havlíčka Borovského je dodnes považován za jedno z jeho vrcholných děl. Díky jeho dílně existuje v regionu řada kamenných křížů, hrobek a dalších soch – jeho vliv na lokální kamenosochařskou tradici je značný. V roce 1893 se usadil v Chocni, kde provozoval kamenosochařskou dílnu. V jeho dílně na Záměstí pracovalo až 10 lidí. Původně byl řezbář, později se začal věnovat především sochařství v kameni – zejména mramoru.

Hamzova léčebna pečuje s úctou také o rodinnou hrobku Františka Hamzy, v níž odpočívá jeho dvouletý syn Božej (24. července 1905 – 24. července 1907), zemřelý na záškrť. Vzhledem k tomu, že samotný pomník je hodnotným kamenickým dílem, je patrné, že MUDr. Hamza plánoval žít se svojí rodinou v Luži.

Na podzim roku 1918 dostal nabídku od svého přítele z medicínských studií MUDr. Vavro Šrobára (1867–1950), prvního ministra veřejného zdravotnictví v první Československé Kramářově vládě (od 14. listopadu 1918), nastoupit do funkce sekčního šéfa odboru sociálních věcí. Ředitelem ústavu tak byl v roce 1919 jmenován MUDr. Jan Janeček a Hamza sem dojížděl jako zdravotní inspektor a prováděl tuto činnost nejen v Luži, ale i v pobožce ústavu v Chroustovicích a v ústavu ve Cvikově. Nedorozumění mezi ním, ředitelem Janečkem a správní radou Zemského výboru stále narůstalo a prohlubovalo se. Týkalo se hlavně další organizace ústavu ve změněných politických podmínkách. Časté neshody urychlily jeho rozhodnutí a 20. února 1923 podal rezignaci a odstoupil z funkce zdravotního inspektora. Po rezignaci do Luže již nikdy nepříjel, pochován je v rodinném hrobě v Praze-Motole.

Stejně jako stromy v arboretu, které František Hamza vysadil, zůstává i jeho myšlenka péče, lidskosti a naděje živá – v každém pacientovi, v každém kroku po zdejších stezkách a v každé svíčke zapálené na památku těch, kteří zde našli poslední odpočinek.

Jana Zavřelová, DiS.
metodik parku, správce archivních materiálů

Zapálení svíčky za děti z Košumberka

Dne 31. října se konala na lužském hřbitově pietní akce **Zapálení svíčky za děti z Košumberka**, která je již tradičně spojená s Památkou zesnulých. Letos se této vzpomínky zúčastnili zástupci Hamzovy odborné léčebny spolu s pacienty a žáci Základní školy Luže. Za krásného podzimního počasí zapálil každý z přítomných svíčku jako symbolickou připomínku dětí, které v minulosti spojily svůj život s Hamzovou léčebnou a bohužel nás předčasně opustily. Současně jsme uctili památku zakladatele Hamzovy léčebny, prof. MUDr. Františka Hamzy.

Akce proběhla v tiché, důstojné atmosféře. Společně jsme zavzpomínali na všechny, kteří bojovali s vážnými onemocněními v době, kdy byla Hamzova léčebna významným sanatoriem pro tuberkulózu. Zapálení svíček je každoročním vyjádřením úcty k zemřelým a sounáležitosti s jejich rodinami.

PR a marketing

Hamzova léčebna patří mezi modelová pracoviště Ecolabu

Dne 11. listopadu navštívili Hamzovu odbornou léčebnu zástupci společnosti ECOLAB GmbH Milena Prosen (Regional sales manager healthcare CEE-SOUTH), RNDr. Ján Fiala, MBA (Sales manager healthcare & company manager CZ), Mgr. Alice Pernicová (Territory manager healthcare CZ) a Ing. Ondřej Trávník, jednatel společnosti DEHAU TRÁVNÍK s. r. o.

Hlavním předmětem jednání byla prohlídka referenčního provozu a zavedených systémů. V průběhu návštěvy si hosté prohlédli jedno zdravotnické pracoviště a stravovací provoz. Na vybraných pracovištích se seznámili se zavedenými moderními systémy pro sanitaci a dezinfekci.

Společnost Ecolab je světovým lídrem v oblasti komplexních řešení a služeb pro prevenci vody, hygieny a prevenci infekcí. V České republice se Ecolab řadí mezi přední dodavatele sanitačních programů a široké škály čisticích, mycích a dezinfekčních prostředků určených nejen pro hotely, restaurace a průmyslové provozy, ale také pro zdravotnická zařízení včetně rehabilitačních ústavů a léčeben.

„Stejně jako ostatní zdravotnická zařízení aplikuje i Hamzova odborná léčebna vysoce přísný systém dezinfekčního režimu. Ten je založen na důsledném dodržování stanovených dezinfekčních a sanitačních postupů, což současně vyžaduje používání kvalitních a účinných dezinfekčních prostředků,“ dodává Jaroslava Zavoralová, náměstkyně pro ošetřovatelství a manažerka kvality Hamzovy odborné léčebny.

Hamzova odborná léčebna si velmi váží odborného zájmu a aktivního přístupu obou společností. Vzájemné setkání přispělo k výměně zkušeností i k posílení spolupráce v oblasti hygienických a dezinfekčních postupů. Vedení léčebny děkuje zástupcům společnosti DEHAU TRÁVNÍK s. r. o., která společnost Ecolab zastupuje, a zástupům Ecolabu za jejich čas, odborný přínos a projevený zájem o prostředí a procesy léčebny.

Jaroslava Zavoralová
náměstkyně pro ošetřovatelství/manažerka kvality

Světový den diabetu

V České republice žije více než milion lidí s cukrovkou (Diabetes mellitus) a jejich počet nadále roste. Již od roku 1991 si svět každoročně připomíná 14. listopad jako **Světový den diabetu**. Tento významný den, zaměřený především na prevenci a osvětu, tradičně připomínáme i v Hamzově odborné léčebně.

V rámci lékařského semináře a Programu podpory zdraví se 11. listopadu v Hamzově odborné léčebně uskutečnila akce určená zaměstnancům zdravotnických i nezdravotnických profesí, pacientům i široké veřejnosti.

Program zahrnoval přednášky věnované problematice diabetu mellitu, a to nejen z hlediska prevence a významu zdravého životního stylu, který hraje zásadní roli při snižování rizika vzniku této nemoci, ale také nových postupů její léčby. S těmito postupy nás ve své prezentaci seznámil MUDr. Tomáš Tomek. Nutriční terapeutky léčebny (Mgr. Olga Brandejsová a Lucie Svobodová) se zaměřily na základní pravidla výživy diabetika a Diabetické desatero.

Během akce měli účastníci možnost nechat si změřit hladinu cukru v krvi (glykémii) a krevní tlak a zároveň prokonzultovat zásady zdravého stravování s nutričními terapeutkami. Stravovací provoz léčebny připravil malé občerstvení vhodné pro diabetiky, ovoce a pomazánky podávané s celozrnným pečivem.

Děkujeme všem zaměstnancům, kteří se na organizaci této akce podíleli.

Jaroslava Zavoralová
náměstkyně pro ošetřovatelství/manažerka kvality

Zprovoznění pavilónu T

Dne 14. září proběhla kolaudace pavilónu T (bývalé Dializační centrum). V současné době se zde nachází pracoviště ambulantní rehabilitace, které se přestěhovalo z budovy u vrátnice (R). V pavilónu T pokračuje poskytování fyzioterapie a metod fyzikální terapie. Dále se do této budovy přestěhovala kancelář náměstkyně rehabilitační péče včetně sekretariátu.

Mgr. Ludmila Vopařilová
náměstkyně rehabilitační péče

Boccia – sport bez bariér

Když se řekne boccia, většinou lidé zdvihají ramena se slovy „Co je to?“. Když se řekne „pétanque“, to už je lepší. A právě pétanque byl inspirací pro bocciu, která je vlastně pétanquem upraveným pro lidi s disabilitou. Je to paralympijský sport, který dává těmto lidem možnost soutěžit.

Hrají buď jednotlivci, nebo týmy, my dáváme přednost dvoučlenným týmům – je to větší zábava. Hraje se na rovném povrchu s měkkými koženými míčky. Cílem hry je umístit své míčky co nejbližší k bílému míčku. Hráči mohou házet, kutálet a to i díky speciální rampě, pokud nemohou rukou. Hra vyžaduje fyzickou zručnost, strategii a koncentraci.

V Hamzově léčebně hrajeme pravidelně úterky v odpoledním čase. Prostor máme ve skupinové tělocvičně, vzhledem k tomu máme i lehce upravená pravidla.

Nejde nám o dosahování sportovních met, ale o trávení společného času aktivně. I když je hra občas plná emocí, vždy se obejde bez faulů a urážek. Je vidět, že sportovat se dá i slušně a že je to skutečně pro každého. Boccia je symbolem fair play, vytrvalosti a radosti z pohybu.

Letos pořádáme i **Mikulášský turnaj**, a to ve čtvrtek 4. prosince 2025.

Mgr. Petr Vostřel, fyzioterapeut, pavilón G – SRJ
Mgr. Kamila Kulíšková, vedoucí rehabilitace pavilónů G, D, SRJ

Světový den STOP dekubitům

Hamzova odborná léčebna se 19. listopadu připojila k celosvětovému dni boje proti dekubitům (proleženinám) uspořádáním akce s odborným programem.

Světový den STOP dekubitům, organizovaný Evropským poradním panelem pro dekubity (EPUAP), si klade za cíl zvyšovat povědomí o prevenci a léčbě dekubitů, které představují závažné zdravotní komplikace. Tento den je věnován osvětě odborné i laické veřejnosti, a to zejména v oblasti rizik vzniku dekubitů a jejich předcházení.

Program akce se zaměřil nejen na nové poznatky v prevenci dekubitů, ale i na možnosti jejich léčby a hojení. Svě produkty, nové i stávající, představili zástupci společností:

- Jitka Bužgová (LERAM s. r. o.),
- Mgr. Jindřich Holub (Lohmann & Rauscher s. r. o.),
- Marcela Vítková (PHARMCARE CZ, s. r. o.).

Zástupkyně firmy Vitapur spol. s r. o., Iveta Dlouhá, účastníky seznámila s různými polohovacími pomůckami a předvedla praktické ukázky jejich správného používání.

Akce se zúčastnilo přes 40 zaměstnanců a pacientů Hamzovy léčebny. Účastníci získali cenné informace a doporučení, jak účinně předcházet vzniku dekubitů jak v domácím prostředí, tak ve zdravotnických zařízeních.

Děkujeme všem firemním zástupcům za jejich přínosné prezentace a všem účastníkům za jejich zájem.

Ivana Überhuberová, staniční sestra, specialista v hojení ran, pavilón G
Jaroslava Zavoralová, náměstkyně pro ošetřovatelství/manažerka kvality

Výběr z 9. Rady Ředitele

- Během letošních Vánoc bude Hamzova léčebna jako vždy otevřena.
- Probíhají koordinační přípravy na slavnostní otevření pavilónu M v květnu 2026.
- Byl představen nový program Hamzovy léčebny – Centrum smyslové aktivizace a poznání – jedná se o soubor doplňkových činností zahrnující již současné poznávací a vzdělávací aktivity v Hamzově léčebně, především trénink aktivity, pozornosti a paměti.
- Na základě 7. reakreditačního šetření Spojené akreditační komise o. p. s., které proběhlo ve dnech 15. – 16. října 2025, získala Hamzova léčebna akreditaci a externí certifikát kvality platný do 25. října 2028.
- Léčebna podala žádost o prodloužení akreditace léčebny ve vzdělávání v oboru rehabilitace a fyzikální medicíny (RFM).
- Byl spuštěn web arboreta na adrese arboretum.hamzova-lecebna.cz. Na web Hamzovy léčebny byly přidány všechny zpravodaje od roku 2010 a zapnuta funkce vyhledávání i v PDF.
- Stavební práce v pavilónu M pokračují, začala stavba duchovně relaxačního centra a krčku mezi krčkem F-B a pavilónem I.
- Radě byl předložen návrh harmonogramu stavebních realizací a stěhování v návaznosti na zprovoznění pavilónu T.

Jiří Kubeš
PR a marketing

Podzimní setkání s českými parasportovci

V průběhu října a listopadu měli naši pacienti možnost si zasportovat společně se zajímavými osobnostmi českého parasportu. Zavítali k nám: Šárka Pultar Musilová, Aleš Kisý, Jakub Kosek, Radek Procházka, Jiří Suchánek, Vojtěch Buhr a Tomáš Nevěčný z Wheelchair Basketball Studánka Pardubice a zástupci para hokejového klubu SHK Mustangové AUTO In. V přátelské atmosféře si všichni mohli vyzkoušet lukostřelbu, vrh koulí, hod oštěpem, bocciu, sportovní střelbu, basketbal, stolní tenis, cyklistiku či jízdu na para saních. Setkání nebyla pouze o sportovních zážitcích, ale především o vzájemném sdílení životních příběhů. Díky otevřenosti sportovců se postupně rozplynuly obavy, že se sportem lze začít pouze s předchozími zkušenostmi, a naopak začala převažovat radost z pohybu a společně stráveného času. Kdo měl zájem, mohl si odnést doporučení na vhodné aktivity a sportovní kluby ve svém okolí.

Podzim přinesl našim hostům sportovní úspěchy. **Šárka Pultar Musilová** si z Mistrovství světa (MS) v para lukostřelbě přivezla kompletní sbírku medailí – zlato z individuální soutěže, stříbro v mix týmech s Davidem Drahonínským a bronz v týmech s Terezou Brandtlovou. **Aleš Kisý** získal stříbro ve vrhu koulí na MS v para atletice. **Radek Procházka** zvítězil na Světovém poháru v bocciu. **Jiří Suchánek** se může radovat ze zlata z Mistrovství Evropy (ME) v para stolním tenise a stříbra z turnaje ITTF World Para Elite. **Jakub Kosek** společně s Jiřím Němcem a Tomášem Peškem vybojovali bronz ve střelbě ze vzduchové pistole na 10 m na ME. **Tomáš Pešek** si z tohoto mistrovství odvezl ještě zlato ze střelby standardní vzduchovou pistolí na 40 ran a bronz ze střelby ze vzduchové pistole na 10 m (měli jsme příležitost se s ním seznámit během jarních para(re)startů).

Všem sportovcům srdečně gratulujeme a zároveň děkujeme pacientům, kteří měli odvahu vyzkoušet si něco nového, a také Českému paralympijskému výboru, SHK Mustangové AUTO In a Wheelchair Basketball Studánka Pardubice za skvělou spolupráci. Těšíme se na další setkání v příštím roce.

Ing. Lada Bakrlíková
PR a marketing

Světový den polykání

Polykání je složitý proces, který umožňuje bezpečný přesun potravy, tekutin i slin do žaludku. Pokud je tato činnost narušena, může se jednat o poruchu polykání – **dysfagii**. Ta může významně ovlivnit zdravotní stav a kvalitu života.

Dysfagie je odborný termín označující poruchu polykání. Obtíže se mohou objevit už při přípravě sousta, jeho posunu či samotném polknutí. Na poruchu polykání může upozornit častý kašel při jídle a pití, vytékání tekutin z úst, pocit uvíznutí sousta v krku, opakované zápaly plic, váhový úbytek nebo zhoršené přijímání stravy, únava při jídle, potíže s dýcháním po jídle či pití.

Porucha polykání může vzniknout u různých neurologických či onkologických onemocnění či po úrazech. Často se vyskytuje u pacientů s Parkinsonovou chorobou, roztroušenou sklerózou, Alzheimerovou chorobou, s nádory hlavy a krku, po cévních mozkových příhodách nebo u pacientů se zavedenou tracheostomickou kanylou.

Nelčením dysfagie hrozí aspirace a zápal plic, dehydratace a podvýživa. Při potížích s polykáním se můžete obrátit na klinického logopeda, který zajišťuje diagnostiku i terapii polykání. Spolupracuje také s dalšími odborníky – ORL lékaři, radiology, nutričními terapeuty či neurology.

Připojte se k oslavě **Světového dne polykání** v pátek 12. prosince – složte a hodte svou papírovou vlašťovku na podporu bezpečného polknutí každého pacienta.

Mgr. Petr Šmíd, DiS.
vedoucí skupiny klinických logopedů a psychologů

Personální oddělení

Nástupy do pracovního poměru v listopadu 2025:

Gáborová Lucie	uklízeč, pav. B
Kynclová Marcela, Mgr.	fyzioterapeut, pav. V (z rodičovské dovolené)
Michálková Hana	pracovník v infocentru, HTS – PRO (zástup za PN)
Pařízková Lenka, Mgr.	fyzioterapeut, pav. V
Pekařová Jana	kuchař, OVS
Slavíková Radka, Bc.	fyzioterapeut, pav. I
Vohnická Nikola	uklízeč, pav. C

Ukončení pracovního poměru v říjnu 2025:

Burešová Jolana	fyzioterapeut, pav. G (odchod do SD)
Horáčková Gabriela, Bc.	všeobecná sestra, pav. G – SRJ
Křiklavová Ivana	uklízeč, pav. C
Trmatová Adéla	praktická sestra, pav. V

Odborné stáže:

V průběhu měsíce října absolvovali v Hamzově léčebně odbornou stáž: 4 studenti oboru ergoterapie a 1 student logopedie.

V listopadu 2025 dosáhli pracovního výročí tyto zaměstnanci:

20 let	Baťová Veronika	pomocný kuchař, OVS
20 let	Dopitová Jarmila	kuchař, OVS
30 let	Horáková Zdeňka	uklízeč, pav. C
30 let	Böhmová Kamila	všeobecná sestra, pav. K

Za vykonanou práci Vám celé vedení Hamzovy léčebny děkuje.

Ing. Bohuslava Tefrová
náměstkyně PER/PaM

Tipy na prosincové akce:

Adventní jarmark SpZŠ, MŠ a PŠ Skuteč 2 – 4. prosince, konferenční sál pavilónu L	Hudební večer s duem Žabáci 9. prosince, konferenční sál pavilónu L
Trojlistek mobility 4. prosince, konferenční sál pavilónu L	Cesta do Vánoc , loutkové představení 12. prosince, konferenční sál pavilónu L
Mikulášská nadílka 5. prosince, pavilóny Hamzovy léčebny	Koncert pěveckého souboru Cantilena 15. prosince, konferenční sál pavilónu L
Hudební večery s Milčou a hosty 6. a 17. prosince, konferenční sál pavilónu L	Mauricius , cestovatelská přednáška 20. prosince, konferenční sál pavilónu L